

**RIMAY JÁNOS LEVELE KŐVÁRBÓL
PERNESZY ERZSÉBETHEZ**

Az itt közölt levelet Rimay 1606 „böjtfő”, azaz hamvazó szerdán, február 9-én írta Kővárból, ahová Bocskay fejedelem küldötte Kassáról, közelebről nem ismert „valami bizonyos dolgaiért”. A levél címzettje, Keserű János özvegye, Perneszy Erzsébet, a déldunántúli főrendű osztopáni Perneszy családnak a XVI. században Erdélybe szakadt ágából született 1562 körül. Apja István, várhelyi kapitány, anyja Bethlen Anna volt. Első férje az 1592-ben Báthory Zsigmond által kivégeztetett Gálfi János fejedelmi tanácsúr volt. Második férje gibárti Keserű János, Székely Mózes előkelő párthíve, 1603-ban pestisben halt meg. Harmadszor 1608 táján mehetett férjhez Szilvássy Boldizsárhoz. 1616-ban a segesvári országgyűlés Szilvássyt és feleségét is hűtlenségben elmarasztalta, fő és jószágvesztésre ítélte Homonnai György Bethlen ellenes akciójának támogatásáért. A fejedelem életüknek megkegyelmezett, birtokaik nagyrésze azonban a kincstárra szállt. Perneszy Erzsébet különben harmadik férjét is túlélte. Szilvássy 1628 körül, ő pedig 1639. augusztus 15-én halt meg az egykori Felső-Fejér vármegyei Bolyán, abban a faluban, amely anyai örökségét képezte, s amelynek hosszabb pereskedés utáni szerencsés visszaszerzéséről éppen Rimay leveléből értesülünk.* A Perneszy Erzsébet és Rimay közti ismeretségről különben ezen a levélen kívül semmit nem tudunk.

A levélben említett többi személy: Bocskay Miklós, a fejedelem öccse, később Bethlen Gábor tanácsosa. A gubernátor: Rákóczi Zsigmond, 1605 óta Erdély Bocskay által kinevezett kormányzója, a későbbi fejedelem. Illésházy István Bocskay béketárgyalási küldöttségének vezetője.

A levél teljes egészében Rimay sk. írása. Zárlatán Rimaynak vörös viaszba nyomott címeres gyűrűs pecsétje található. A Román Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete Kolozsvári Fiókjának levéltárában (a volt Erdélyi Múzeum levéltára) a Bethlen-család keresdi levéltárának rendezetlen részében őrzik. A levelet betűhíven közöljük, csak az y fölé minden esetben kirakott két pontot hagytuk el nyomdatechnikai okokból. A „Kegyelmed” szó rövidítéseit feloldottuk. A levél szövege a következő:

Eltemiglen valo szolgalatomoth aianlom Kegielmednek, minth ennekem ighen bizodalmas ioo akaro aszoniomnak, Istenteöl ő zent felségéteöl bodogh szerenche io allapatoth, s-abban örüendetes eletetis kiuanok ioo egesszeggel adatny Kegielmednek.

Vrunk eő Felseghe walami bizonios dolghaiert ide küldé Bochkay Miklos Vrammal Kő Vaarba, tuduan penigh hogy az ő Felseghe alapattiat szíue szerint kiwannia Kegielmed mindenkor érteny s-hallany, arrol Kegielmednek azt yrhatom, hogy ez el mult napokba az Eghnek alhatatlan es harbogho allapattia megh indította wala eő Felseghébe az keöszuént, de Istennek kegielmessegeből az egy mertekletes etelben s-italban valo szenuedesnek oruossagha, melliel ő Felseghe legh inkablan szokta magat oruoslany, megh enyhité Faidalmaat eő Felsegének, s-most ioo állapotba wagon,

* Perneszy Erzsébetre: Nagy Iván: *Magyarország családai*. IX. 245. és X. 727—728. Turul X. 131. — Keserű Jánosra: Nagy Iván: *i. m.* VI. 229. és Bethlen Farkas: *Historia de rebus Transsilvanicis*. Nagyszében 1789. V. 536. — Szilvássy Boldizsára és hűtlenségi perére: *Erdélyi Országgyűlési Emlékek* VII. 370. és 400—401., továbbá *Székely Oklevéltár* IV. 204—208.

kihez ő Felsegét seghiti bizonnial hiszem, az Kegielmed ő Felsegeiert való szorgalmatos imatkozais. Boliát hogy az Isten, s-Gubernator Vram ő Nagysagha ioo segetsegeis kezében es birtokaban adta Kegielmednek, sziuem szerint hallom, Mert tudom, hogy mééigis kewesedet es apadot azzal szíwének bosszua s-haboruya Kegielmednek, a melly haboruban annelkülis eleghe habozot s faradozot sok időktől foguan. Hyreket semmy bizoniosokot nem irhatok Kegielmednek, remensegünk nagy wagion, az Illieshazy vram Bechbeöl walo jrasihoz képest hogy az Isten az békességet es chendességet megh engedi köztünk giarapodny, kiert minniaian tartozunk mys az Istennek köniörgheny az ő igaz tiszteletys, s-az kegies eletis az bekesseggel eggiút kezd közzénk téérny, Ennekem Kegielmed ioo akaroo szolgálaiának paranchollyon s-nem igiekezem parancholattiaban Kegielmednek eröm szerint sohais megh fogiatkozny, Isten Kegielmedet sokaigh eltesse bodoghito aldasaba s-attiy keduébe. Írtam Keö Váárba, Böit Fő Szerdan, Ezer hattszaaz hat esztendőben

Kegielmed szolgálaja

Rimay Janos

[Címzés a levél külsején:] Az nemzetes es böchwletes Perneszy Eörsebet Aszonnak, az Nemzetes néhay Keserő Janos Vram megh hagiót keresztien Eözuegi hazas tarsanak, nekem ighen ioo akaroo bizodalmas Aszoniomnak adassek kezében.

Dániel Somogyi

LETTRE DE JÁNOS RIMAY ADRESSÉE À ERZSÉBET PERNESZY,

Cette lettre est l'unique document de la relation entre János Rimay (grand poète maniériste) et Erzsébet Perneszy (veuve de János Keserő). La lettre nous renseigne également sur le voyage du poète-diplomate.